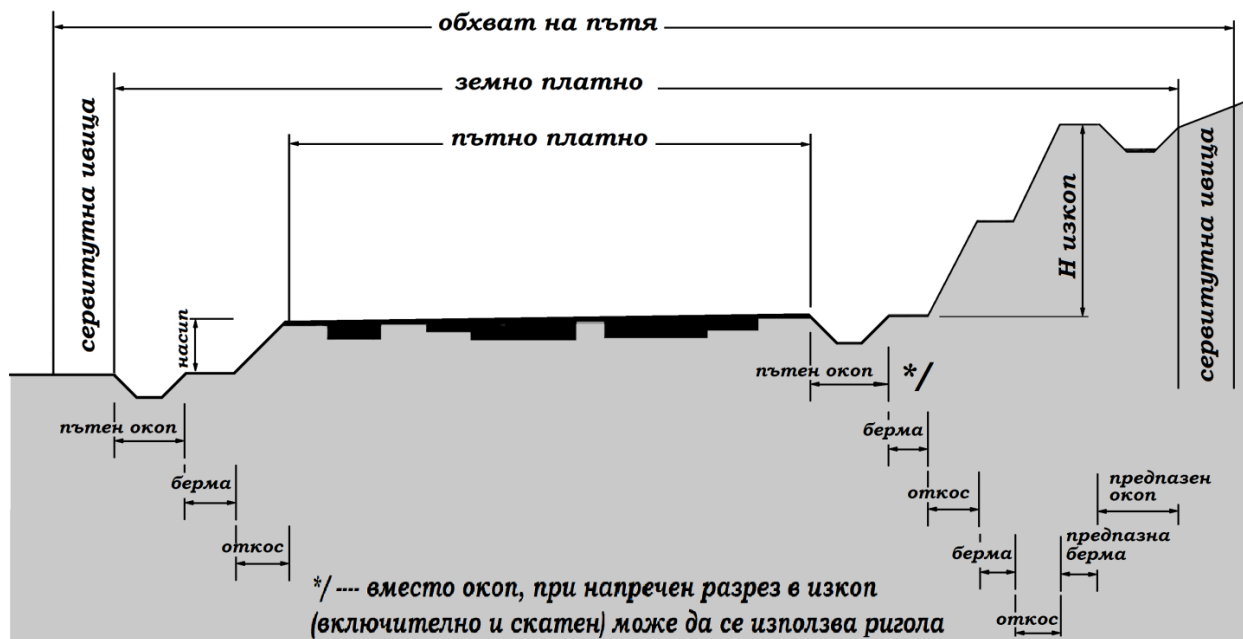


**Чл. 54.** Напречният профил на пътя обхваща пътното платно и земното тяло в изкоп и насип при съответните наклони на шарпи и откоси, включително отводнителните и предпазните окопи (фигура 29).

**Чл. 55.** Обхватът на пътя включва земното тяло и сервитутните ивици.



Фигура 29. Схематичен напречен профил

**Чл. 56.** Земното тяло, включително отводняването на пътя, се проектира съгласно изискванията на част пета „Напречен профил на пътя“.

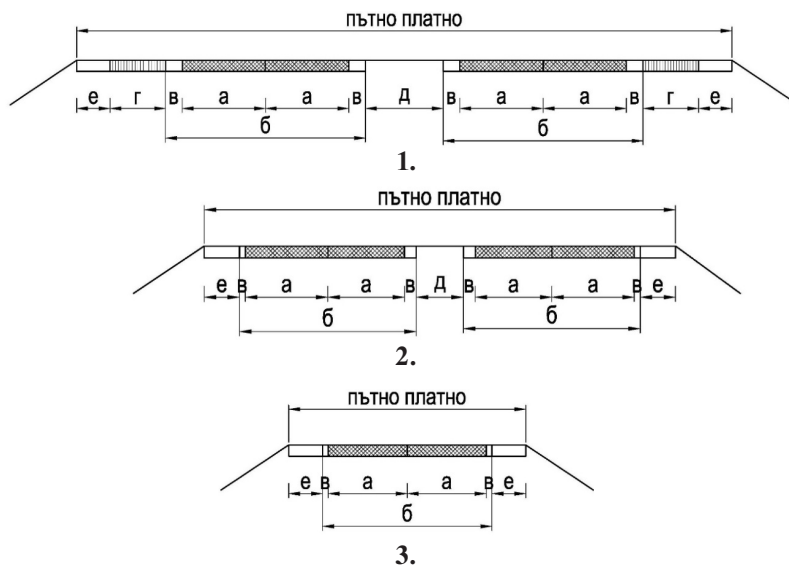
**Чл. 57.** Пътните платна на пътищата в урбанизираните територии се проектират съгласно изискванията на Наредба № РД-02-20-2 от 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии (ДВ, бр. 7 от 2018 г.).

**Чл. 58.** При проектирането на пътните платна трябва да се вземат предвид:

1. класът на пътя;
2. интензивността и съставът на движението;
3. качеството и безопасността на движението;
4. опазването на околната среда;
5. ефективността на разходите за строителство и поддържане.

**Чл. 59.** (1) Елементите на пътното платно (фигура 30) са, както следва:

1. платно за движение (лента/и за движение и водещи ивици);
2. ленти за принудително спиране;
3. средна разделителна ивица;
4. банкети;
5. странични разделителни ивици след банкета (при необходимост);
6. пешеходни и велосипедни алеи (след странична разделителна ивица и при необходимост).



Фигура 30. Елементи на пътното платно

- 1 – при автомагистрали;
- 2 – при скоростен път и пътища от I и II клас с две платна за движение;
- 3 – при двулентови пътища, където:
  - „а“ – лента за движение;
  - „б“ – платно за движение;
  - „в“ – водеща ивица;
  - „г“ – лента за принудително спиране;
  - „д“ – средна разделителна ивица;
  - „е“ – банкет.

(2) Платното за движение включва лентите за движение и водещите ивици.

**Чл. 60.** Размерите на отделните елементи на пътното платно се определят съобразно габаритните размери на приетия за еталон автомобил, страничните отклонения от идеалната ос при движение, безопасното разстояние при разминаване и изпреварване, свързани със скоростта, оптичното възприемане, съображенията, свързани с безопасността, и конструктивните изисквания.

**Чл. 61.** За еталонно превозно средство за оразмеряване елементите на пътното платно се приема автомобил с размери, както следва:

1. ширина – 2,55 m;
2. височина – 4,00 m.

**Чл. 62.** (1) Широчината на лентите за движение се определят съгласно чл. 75, 76 и 77.

(2) Широчината на лентата за движение в тунели се определя съгласно Наредба № РД-02-20-2 от 2015 г.

**Чл. 63.** (1) Водещите ивици ограничават платното за движение и въздействат оптически за правилното възприемане на края на платното за движение и развитието на пътя.

(2) Широчината на водещите ивици се приема 0,75 (0,50/0,25) m при автомагистрали и скоростни пътища, 0,50 (0,25) m – за пътища от I клас, и 0,25 m – за останалите класове пътища.

(3) Широчината на водещите ивици при тунелите се определя съгласно Наредба № РД-02-20-2 от 2015 г. Широчината е 0,50 m за еднопосочни тунели с две и три ленти и за двупосочни тунели на пътища от I клас. За останалите класове пътища е 0,25 m.

**Чл. 64.** (1) Средната разделителна ивица се предвижда при автомагистрали, скоростни пътища и пътища от I и II клас, проектирани с две платна за движение. Нейната ширина може да е по-голяма от стойностите, посочени в типовете напречни профили.

(2) Минималната ширина на средната разделителна ивица се приема в зависимост от проектната скорост, както следва:

1. с ширина 3,50 m при  $V_{пр} > 120$  km/h;
2. с ширина 3,00 m при  $V_{пр} = 100 - 120$  km/h;
3. с ширина 2,00 m при  $V_{пр} = 100 - 80$  km/h.

**Чл. 65.** (1) Страничните разделителни ивици отделят платното за движение от платното, предназначено за друг тип движение – пешеходно, велосипедно, стопанско и др.

(2) Минималната ширина на страничната разделителна ивица се приема 3,00 m при автомагистрали, 2,00 m – при скоростни пътища, и 1,50 m – при останалите класове пътища.

**Чл. 66.** Ленти за принудително спиране се предвиждат при автомагистрали. Минималната им ширина е 2,50 m.

**Чл. 67.** Банкетите са конструктивно необходими за укрепване края на настилка на платното за движение или ивицата за принудително спиране, както и за поставяне на водещи, предпазни и сигнални принадлежности на пътя. Минималната им ширина е 1,00 m. За различните класове пътища широчината на банкетите се определя в зависимост от съответния типов профил.

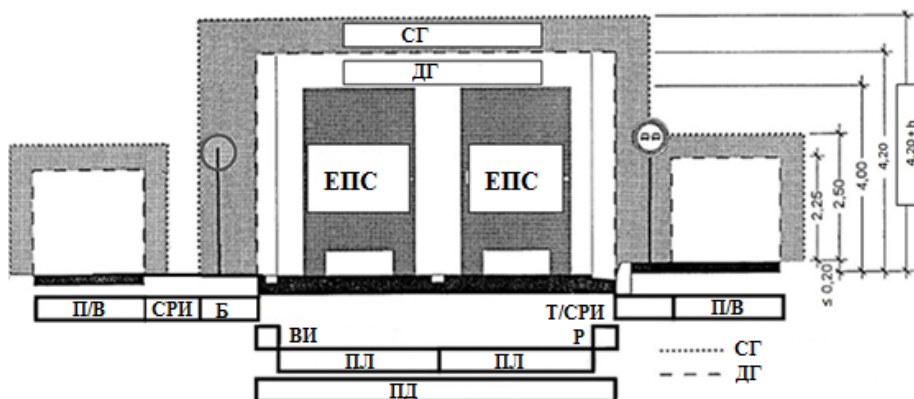
**Чл. 68.** При двупосочно движение пешеходните и велосипедните алеи се предвиждат с минимална ширина 2,50 m и се разполагат извън обхвата на пътя.

## Раздел III

### Габарити

**Чл. 69.** Габаритите ограничават пространството встрани и над пътното платно, осигуряващо зоната, необходима за протичане на движението (динамичен габарит), и зоната за безопасно отстояние на твърди и масивни предмети (светъл габарит).

**Чл. 70.** (1) Динамичният вакарит обхваща площта, ограничена хоризонтално от платното за движение (при автомагистрала, вкл. и лентата за принудително спиране) и вертикално – от височината на еталонния автомобил (4,00 m) и отклонението при движение, което за всички класове пътища и проектни скорости се приема 0,20 m (фигура 31).



### Фигура 31. Пътни габарити

Забележка към фиг. 31:

|            |                              |
|------------|------------------------------|
| <b>СГ</b>  | светъл габарит               |
| <b>ДГ</b>  | динамичен габарит            |
| <b>ПД</b>  | платно за движение           |
| <b>ПЛ</b>  | пътна лента                  |
| <b>ВИ</b>  | водеща ивица                 |
| <b>Т</b>   | тротоар                      |
| <b>СРИ</b> | странична разделителна ивица |
| <b>Р</b>   | ригола                       |
| <b>Б</b>   | банкет                       |
| <b>П</b>   | пешеходна алея               |
| <b>В</b>   | VELOALEA                     |

(2) Динамичният габарит при пешеходни и велосипедни алеи се приема с широчина 2,00 m и височина 2,25 m, а при обща алея на разделени с маркировка ленти – 4,00 m.

**Чл. 71.** (1) Светлият габарит обхваща динамичния габарит, увеличен с разстоянията за безопасност в широчина и височина (фигура 31).

(2) Разстоянията за безопасност се измерват от граничните линии на динамичния габарит.

(3) Страничното разстояние за безопасност се определя в зависимост от проектната скорост и се приема:

1. при  $V_{np} > 70 \text{ km/h}$  – 1,25 м;
2. при  $V_{np} = 70 \text{ km/h}$  – 1,00 м;
3. при  $V_{np} \leq 50 \text{ km/h}$  – 0,75 м;
4. при пешеходни и велосипедни алеи – 0,25 м.

(4) При наличие на лента за принудително спиране или висок бордюр разстоянията по ал. 3 могат да се намалят с 0.25 m.

(5) Вертикалното разстояние за безопасност  $h$  (фигура 31) се приема, както следва:

1.  $h = 0,80$  m – за автомагистрала, скоростни пътища и нови пътища от I и II клас;
2.  $h = 0,50$  m – за нови пътища от останалите класове;
3.  $h = 0,30$  m – при съществуващи съоръжения;
4.  $h = 0,25$  m – при пешеходни и велосипедни алеи.

**Чл. 72.** (1) Стълбчетата за пътни знаци с диаметър, по-малък или равен на 8 cm, могат да се поставят на граничната странична линия на светлия габарит, като оста на стълбчето може да съвпада с нея.

(2) Пътните принадлежности може да се поставят в светлия габарит, но на разстояние от динамичния габарит  $\geq 0,50$  m. При притеснени условия и с допълнителни мерки за безопасност това разстояние може да се намали до 0,25 m.

(3) Ограничителните бордюри с височина 0,08 m може да се поставят на границата на динамичния габарит.

(4) При невъзможност да се осигури необходимата зона за сигурност препятствията, попадащи в обхвата ѝ, следва задължително да бъдат обезопасени с ограничителни системи за пътища.

#### Раздел IV Зона за безопасност

**Чл. 73.** (1) Зона за безопасност (ЗБ) е хоризонталната зона на пътя, която започва от десния край на дясната водеща ивица по посока на движението съгласно фигура 32.а. За предотвратяване на пътнотранспортни произшествия или намаляване на последствията от тях при напускане на платното за движение от МПС в ЗБ се предприемат мерки съгласно класификацията на опасностите в чл. 74.

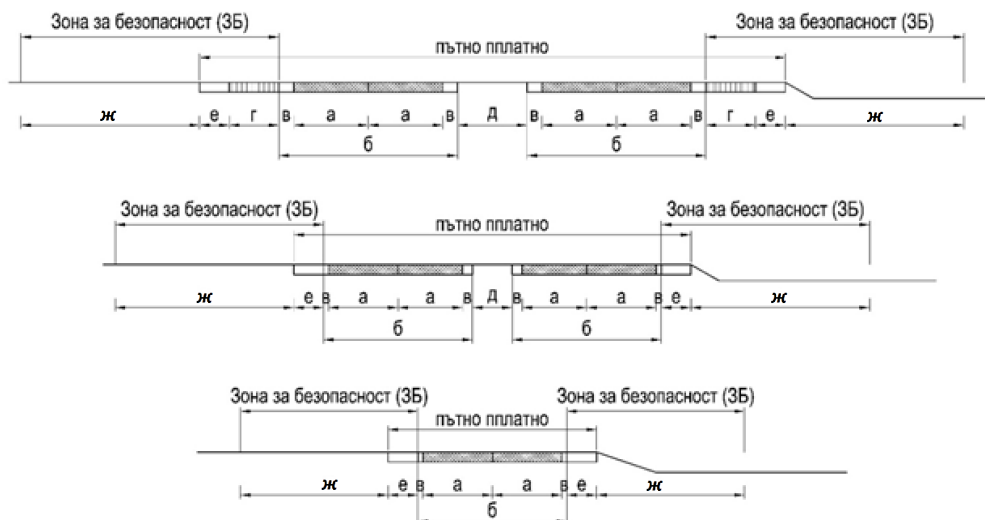
(2) За предотвратяване на инциденти или пътнотранспортни произшествия при съприкосновение на МПС във вертикално направление с пътни съоръжения, принадлежности и елементи се предприемат мерки за осигуряване на вертикалния размер на динамичния габарит, определен в чл. 70, съгласно фигура 32.а.

(3) Примерни схеми за ЗБ за автомагистрала, скоростен път и двулентов път са дадени във фигура 32.б.

(4) Широчината на ЗБ се определя в зависимост от класа на пътя и от допустимата максимална скорост  $V_{\text{доп}}$  за движение на автомобили от категория „В“ съгласно чл. 21, ал. 1 на Закона за движението по пътищата, посочени в таблица 18. Широчината на ЗБ зависи и от местните ограничения на допустимата максимална скорост с постоянен характер, като измерването на широчината на ЗБ е перпендикулярно на оста на платното за движение и започва от десния край на дясна водеща ивица по посока на движението.



а) ЗБ с опасно място



б) Примерни схеми за ЗБ за автомагистрала, скоростен път и двулентов път

Забележка: „а“ – активна лента за движение; „б“ – платно за движение; „в“ – водеща ивица;  
„г“ – лента за спиране; „д“ – разделителна ивица; „е“ – банкет;  
„ж“ – ивица след банкета – откос, окоп и др.

Фигура 32. Зона за безопасност

(5) Границата на ЗБ не се нуждае от специално обозначаване на пътя. Тя може да излиза извън обхвата на пътя и да попада в ограничителната строителна линия на пътя по смисъла на чл. 6 на Закона за пътищата.

Таблица 18

| Клас на пътя                                                                                           | Допустима скорост на движение в участъка на пътя                                                                                            | Широчина на зоната за безопасност |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| <b>А.</b> – при нормативна максимална скорост $V_{\text{доп}}$ съгласно Закона за движение по пътищата | Допустима максимална скорост на движение $V_{\text{доп}}$ съгласно чл. 21, ал. 1 за категория „В“ от Закона за движението по пътищата, km/h | ЗБ, m                             |
| Автомагистрала                                                                                         | 140                                                                                                                                         | 16,00                             |
| Скоростен път                                                                                          | 120                                                                                                                                         | 13,00                             |
| Път първи клас                                                                                         | 90                                                                                                                                          | 8,00                              |
| Път втори клас                                                                                         | 90                                                                                                                                          | 8,00                              |
| Път трети клас                                                                                         | 90                                                                                                                                          | 8,00                              |
| Местен път (общински или частен)                                                                       | 90                                                                                                                                          | 8,00                              |
| <b>Б.</b> – при местни ограничения на допустимата максимална скорост в отделни участъци на пътя        | Местно ограничение на допустимата максимална скорост на движение с постоянен характер съгласно Закона за движението по пътищата, km/h       | ЗБ, m                             |
| Автомагистрала                                                                                         | 120                                                                                                                                         | 13,00                             |
|                                                                                                        | 110                                                                                                                                         | 11,00                             |
|                                                                                                        | 100                                                                                                                                         | 10,00                             |
| Скоростен път                                                                                          | 100                                                                                                                                         | 10,00                             |
|                                                                                                        | 90                                                                                                                                          | 8,00                              |
|                                                                                                        | 80                                                                                                                                          | 6,00                              |
| Път първи клас                                                                                         | 70                                                                                                                                          | 4,00                              |
|                                                                                                        | ≤60                                                                                                                                         | 3,00                              |
| Път втори клас                                                                                         | 70                                                                                                                                          | 4,00                              |
|                                                                                                        | ≤60                                                                                                                                         | 3,00                              |
| Път трети клас                                                                                         | 90                                                                                                                                          | 4,00                              |
|                                                                                                        | ≤60                                                                                                                                         | 3,00                              |
| Местен път (общински или частен)                                                                       | 70                                                                                                                                          | 4,00                              |
|                                                                                                        | ≤60                                                                                                                                         | 3,00                              |

**Чл. 74.** (1) Опасностите, за които следва да се предприемат мерки в ЗБ, се класифицират в четири степени, от първа до четвърта степен в зависимост от потенциалния риск за неучастващи трети лица или за лица, пътуващи в превозно средство, при излизане на МПС от платното за движение.

(2) Опасности от първа степен са намиращите се в ЗБ, свързани с голям риск за трети лица:

1. обекти с интензивен престой на МПС и пътници – крайпътни паркинги, площадки за отдих, търговски обслужващи комплекси, бензиностанции, автосервиси, заведения за хранене и други подобни;

2. химически и други съоръжения с риск от експлозия, електрически трансформатори;

3. пътни платна с  $V_{\text{доп}} \geq 100$  km/h;

4. скоростни железопътни линии с допустима скорост на движение на влаковете с  $V_{\text{доп}} > 160$  km/h;

5. сгради и съоръжения, застрашени от срутване при ПТП.

(3) Опасности от втора степен са намиращите се в ЗБ, свързани с риск за трети лица:

1. граничеши пешеходни площи, тротоари и велосипедни алеи при  $V_{\text{доп}} \geq 50$  km/h;

2. граничеши жп линии при скорост  $V_{\text{доп}} \leq 160$  km/h;

3. граничеши пътища с годишна среднодневна интензивност (СДИ) повече от 500 МПС/24 h;

(4) Опасности от трета степен са намиращите се в ЗБ, свързани с голям риск за пътуващите в МПС:

1. недеформируеми препятствия с голяма площ, разположени вертикално спрямо посоката на движение – устои на надлези, портали на тунели, подпорни стени, огради на имоти с масивни елементи и други подобни;

2. недеформируеми едностранни препятствия – стълбове на надлези, на билбордове, дървета с диаметър над 10 cm (измерен на 0,30 m над земята) и пънове с диаметър над 20 cm, стълбове за осветление и за уредби за преброяване на движението, които не са с осигурена пасивна безопасност, и други подобни;

3. шумозащитни стени и конструкции на мрежи срещу птици;

4. бетонни фундаменти и стълбове на портални рамки, конзоли или други носещи конструкции.

(5) Опасности от четвърта степен са намиращите се в ЗБ, свързани с риск за пътуващите в МПС:

1. водни басейни, реки и канали с дълбочина, по-голяма от 1,00 m, буйни реки;

2. откоси в насип с височина на насипа, по-голяма от 3 m, и наклон на откоса, по-стръмен от 1:1,5;

3. откоси в насип с височина на насипа, по-голяма от 5 m, и наклон на откоса, по-стръмен от 1:2;

4. откоси в насип с височина на насипа, по-голяма от 10 m, и наклон на откоса, по-стръмен от 1:3.

(6) Препятствия, които позволяват заобикаляне, стълбове, които лесно се деформират и/или поддават на срязване при удар съгласно БДС EN 12767 „Пасивна безопасност на носещите конструкции на пътните принадлежности. Изисквания и методи за изпитване“, и стълбове за светлинна уредба и за осветление на пътни кръстовища с регулиране на движението със светлинни сигнали, независимо от конструктивното им оформление, не са опасности по смисъла на тази наредба.

(7) Мерките, които се прилагат за обезопасяването на опасностите са посочени в таблица 19 в зависимост от проектната скорост на пътя, вида на пътя и интензивността на движение.

(8) При изграждане на нови пътища и при основни ремонти и реконструкции на съществуващи пътища в ЗБ се избягва проектирането на елементи извън пътното платно и/или поставянето на съоръжения и принадлежности, които могат да се причислят към опасностите съгласно алинеи от 1 до 7.

(9) В случаите, когато не може да се изпълнят изискванията на ал. 8 в определени участъци от пътя с интензивност на движението, по-малка или равна на 3000 МПС/24 h, в определени локални места с опасности и/или установени конфликтни зони, се обезопасяват с мерки като за интензивност на движението, по-голяма от 3000 МПС/24 h.

Таблица 19

Мерки за обезопасяване на опасностите

| Проектна скорост | Видове пътища                                                                                                          | Степен на опасности | Мерки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 100 km/h<br>^    | Автомагистрали и СП                                                                                                    | Всички степени      | Ограничителни системи за пътища (ОСП) съгласно БДС EN 1317 „Ограничителни системи за пътища“                                                                                                                                                                                                                                         |
| 100 – 80 km/h    | СП, I клас с две платна за движение                                                                                    | Всички степени      | ОСП съгласно БДС EN 1317                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 100 – 80 km/h    | I и II клас<br>При интензивност на движението > от 3000 МПС/24 h                                                       | Всички степени      | ОСП съгласно БДС EN 1317                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                  | I и II клас<br>При интензивност на движението < 3000 МПС/24 h                                                          |                     | 1. ограничение на скоростта или намаляване на максималната скорост;<br>2. изграждане на профилирана, акустична линия в края на лентата за движение;<br>3. подобряване ориентацията с помощта на вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка, особено при относително остри хоризонтални криви;<br>4. стабилизиране на банкета. |
| < 80 km/h        | I, II и III клас<br>При интензивност на движението > 3000 МПС/24 h и концентрация на ПТП с напускане на пътното платно | Всички степени      | ОСП съгласно БДС EN 1317                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                  | I, II и III клас<br>При интензивност на движението < 3000 МПС/24 h и концентрация на ПТП с напускане на пътното платно |                     | 1. ограничение на скоростта или намаляване на максималната скорост;<br>2. изграждане на профилирана, акустична линия в края на лентата за движение;<br>3. подобряване ориентацията с помощта на вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка, особено при относително остри хоризонтални криви;<br>4. стабилизиране на банкета. |

| Проектна скорост | Видове пътища                                                                                                           | Степен на опасности | Мерки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| < 60 km/h        | III клас и местни<br>При интензивност на движението > 1000 МПС/24 h и концентрация на ПТП с напускане на пътното платно | Всички степени      | ОСП съгласно БДС EN 1317                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                  | III клас и местни<br>При интензивност на движението < 1000 МПС/24 h и концентрация на ПТП с напускане на пътното платно |                     | 1. ограничение на скоростта или намаляване на максималната скорост;<br>2. изграждане на профилирана, акустична линия в края на лентата за движение;<br>3. подобряване ориентацията с помощта на вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка, особено при относително остри хоризонтални криви;<br>4. стабилизиране на банкета. |

## Г л а в а   с е д м а

### ТИПОВЕ ПЪТНИ ПЛАТНА

#### Раздел I

#### Пътни платна в открит участък

**Чл. 75.** (1) Типовете пътни платна се състоят от съчетание на елементи, осигуряващи определени проектни скорости и интензивност на автомобилно движение, предписани за отделните класове (таблица 20).

(2) Размерите на типовете пътни платна, дадени в таблица 20 и на фигури 33 и 34, се отнасят за участъци в права.

(3) За участъци в крива платната за движение се уширяват съгласно изискванията на чл. 38 и 40.

Таблица 20

Съставни елементи на типовете пътни платна

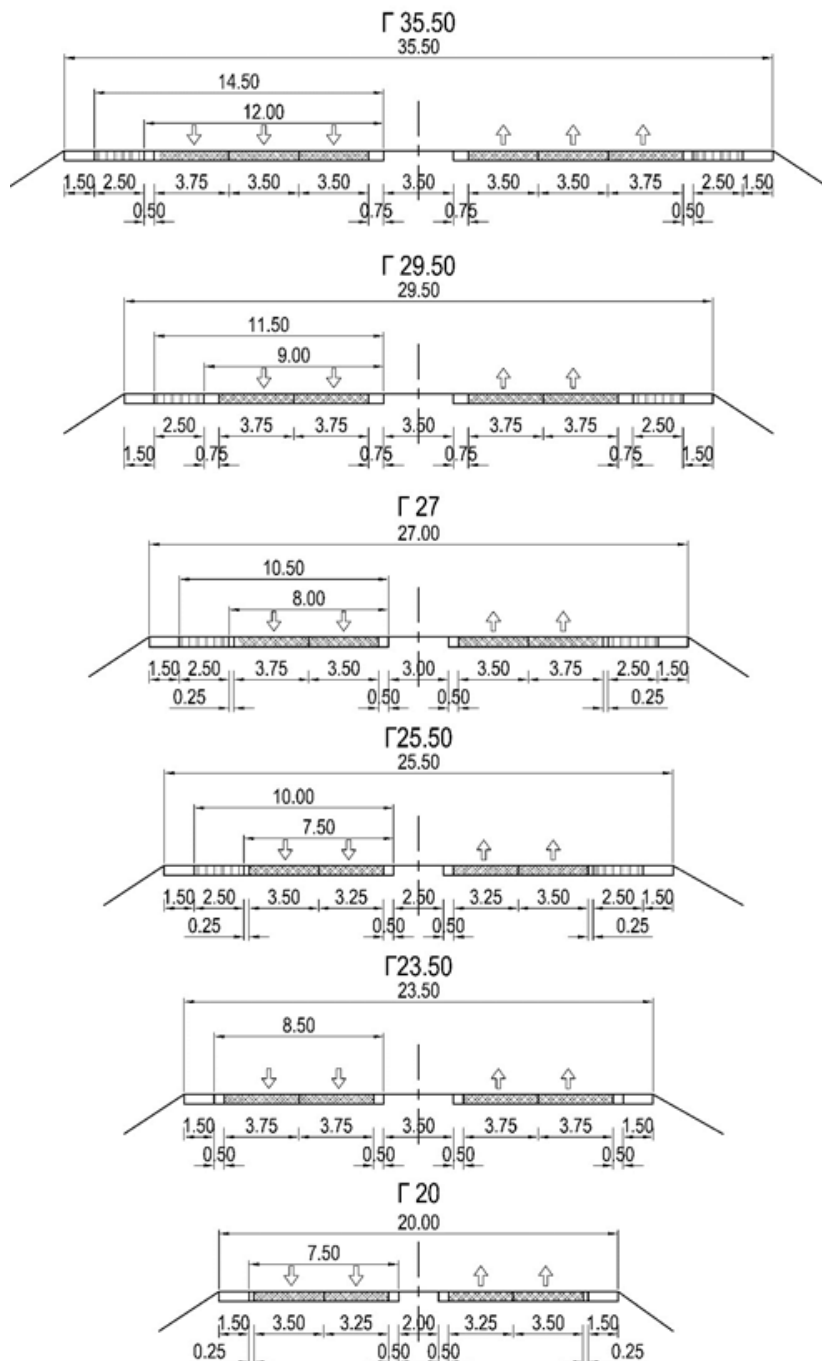
| Съставни елементи |                 |                        |                                  |                 |                     |                              |           | Граница на приложение  |                  |               |
|-------------------|-----------------|------------------------|----------------------------------|-----------------|---------------------|------------------------------|-----------|------------------------|------------------|---------------|
| Означение         | Пътно платно, m | Ленти за движение, бр. | Размер на лентите за движение, m | Водещи ивици, m | Ленти за спиране, m | Средна разделителна ивица, m | Банкет, m | Проектна скорост, km/h | Клас на пътя     | МПС/24 h*     |
| Г 35,50           | 35,50           | 2 × 3                  | 3,75 + 2 × 3,50                  | 0,50/0,75       | 2,50                | 3,50                         | 1,50      | 140<br>130<br>120      | АМ               | 50000 – 80000 |
| Г 29,50           | 29,50           | 2 × 2                  | 2 × 3,75                         | 0,75            | 2,50                | 3,50                         | 1,50      | 140<br>130<br>120      | АМ               | 20000 – 70000 |
| Г 27,00           | 27,00           | 2 × 2                  | 3,75 + 3,50                      | 0,50/0,25       | 2,50                | 3,00                         | 1,50      | 120                    | АМ               | 20000 – 65000 |
| Г 25,50           | 25,50           | 2 × 2                  | 3,50 + 3,25                      | 0,25/0,50       | 2,50                | 2,50                         | 1,50      | 110                    | СП               | 12000 – 30000 |
| Г 23,50           | 23,50           | 2 × 2                  | 2 × 3,75                         | 0,50            | -                   | 3,50                         | 1,50      | 120<br>110             | СП               | 12000 – 30000 |
| Г 20,00           | 20,00           | 2 × 2                  | 3,50 + 3,25                      | 0,25/0,50       | -                   | 2,00                         | 1,50      | 100<br>90<br>80        | I                | 10000 – 25000 |
| Г 10,5            | 10,50           | 2                      | 2 × 3,50                         | 0,25            | -                   | -                            | 1,50      | 80<br>70<br>60         | I и II           | 5000 – 20000  |
| Г 9               | 9,00            | 2                      | 2 × 3,00                         | 0,25            | -                   | -                            | 1,25      | 80<br>70<br>60         | II, III и местни | 0 – 15000     |
| Г 8               | 8,00            | 2                      | 2 × 2,75                         | 0,25            | -                   | -                            | 1,00      | 70<br>60<br>50         | III и местни     | 0 – 5000      |
| Г 6               | 6,00            | 1                      | 1 × 4,00                         | -               | -                   | -                            | 1,00      | 60<br>40<br>30         | местни           | -             |

\*Границите на приложение са ориентировъчни.

**Чл. 76.** Приетото с проекта за нови пътища пътно платно не трябва да е по-тясно от минималното за съответния клас на пътя пътно платно съгласно таблица 20. При основен ремонт на съществуващи пътища лентите за движение трябва да съответстват на съществуващия пътен габарит, като широчината им е кратна на 25 cm.

**Чл. 77.** Допуска се приемането на индивидуални пътни платна при доказана целесъобразност и при спазване на изискванията за проектиране на земното тяло на пътя.

**Чл. 78.** Целесъобразността на приетото пътно платно се доказва съгласно изискванията на чл. 104 и приложение № 11.



Фигура 33

## Пътно платно при съоръжение

**Чл. 79.** Пътното платно при мостови съоръжения се оформя в платно за движение, ограничено или неограничено с открити бордюри и тротоари от двете страни.

**Чл. 80.** (1) Широчината на платното за движение включва лентите за движение и водещите ивици и съответства на широчината на динамичния габарит на пътя извън съоръжението.

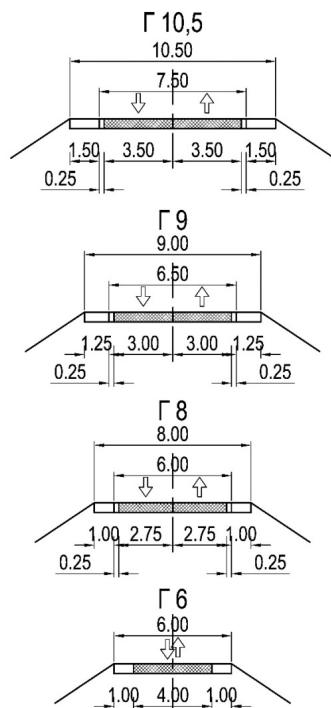
(2) Водещите ивици при двулентови пътища в габарита на съоръжението се приемат 0,50 m.

(3) Широчината на тротоарите трябва да осигурява поставяне на предпазна ограда и тротоар за служебно преминаване с широчина (мерено при стълбчето) 0,75 m, ограничен от външната страна с парапет.

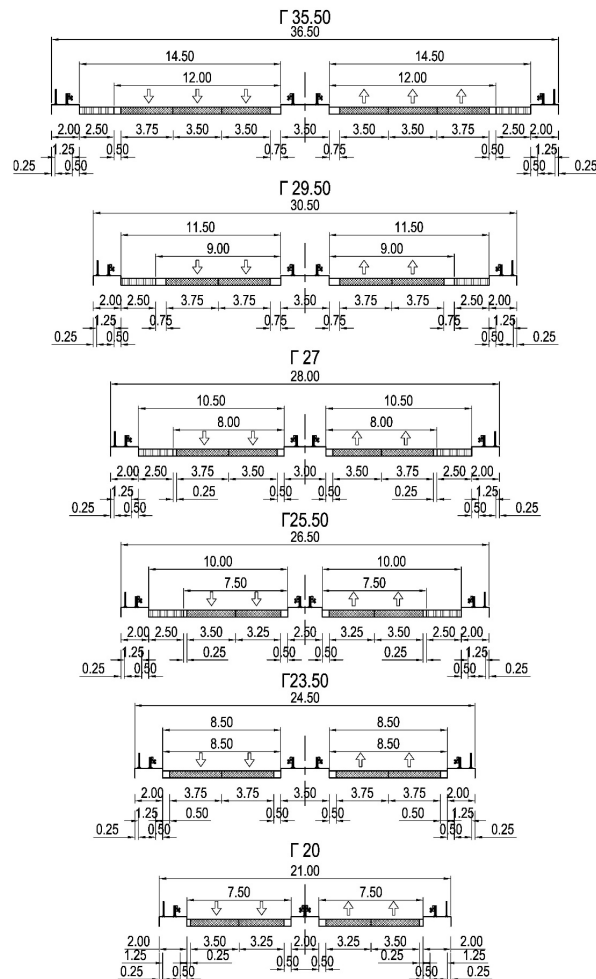
(4) При наличие на интензивно пешеходно и (или) велосипедно движение широчината на тротоара се определя съгласно чл. 96.

**Чл. 81.** (1) Типовите пътни платна при мостови съоръжения и размерите на техните елементи при пътен участък в права са представени на фигури 35 и 36.

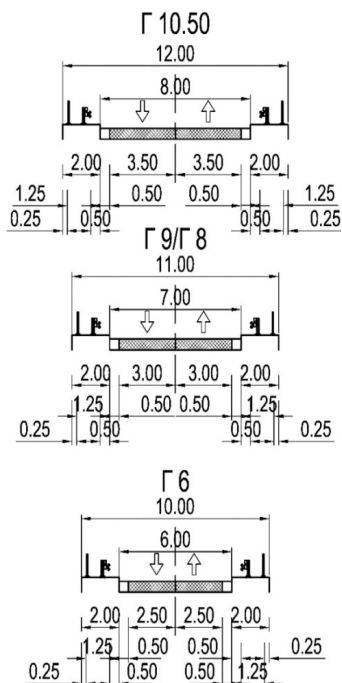
(2) Уширяването на пътните платна на мостови съоръжения в крива се извършва съгласно чл. 76.



Фигура 34



Фигура 35



Забележка. Широчината на тротоарния блок зависи от типа на ограничителната система.

Фигура 36

### Раздел III

#### Допълнителна лента при големи надлъжни наклони

**Чл. 82.** (1) За повишаване на пропускателната способност и скоростта на леките автомобили на участъците с голям надлъжен наклон се устройва допълнителна лента за движение.

(2) Необходимостта от допълнителна лента за движение се определя от развитието, размера и дължината на надлъжния наклон, оразмерителната интензивност, състава на автомобилното движение и икономическата ефективност на строителството.

**Чл. 83.** (1) Допълнителна лента за движение се предвижда при пътища за проектна скорост  $\geq 60$  km/h, както и при тежки теренни условия с интензивно тежкотоварно движение.

(2) Доказването на необходимостта от допълнителна лента, определянето на дължината ѝ, на преходите за включване и изключване, както и на нейната ефективност се определят съгласно приложение № 12.

(3) Напречният наклон на допълнителната лента се приема еднакъв с този на съседната лента.

**Чл. 84.** (1) Допълнителната лента се устройва като непосредствено разширяване на платното за движение.

(2) Широчината на допълнителната лента се приема 3,00 m при проектна скорост

60 – 80 km/h и 3,50 m – при проектна скорост  $> 80$  km/h.

### Раздел IV

#### Напречен наклон на пътното платно

**Чл. 85.** (1) Напречният наклон на платната за движение на участъци в права се приема при спазване изискванията на чл. 41.

(2) Напречният наклон на лентата за принудително спиране и на допълнителните ленти се приема еднакъв с този на лентите за движение.

**Чл. 86.** Напречният наклон на средната разделителна ивица при минимална ширина се приема двустранен, 6,00 % наклон навън или навътре, съобразно системата на отводняване.

**Чл. 87.** (1) Напречният наклон на банкетите се приема 6,00 % насочен навън.

(2) При едностранен напречен наклон на платното за движение (при хоризонтална крива) алгебричната сума на наклоните на платното за движение (навътре) и на банкета (навън) не трябва да е по-голяма от 10,00 %.

**Чл. 88.** Напречният наклон на съставните части на пътното платно на участъци в хоризонтална крива се определя съгласно чл. 42.

### Г л а в а о с м а

#### ПЪТНИ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

**Чл. 89.** (1) Поставянето на пътни знаци, светлинни сигнали, шумозащитни стени, съоръжения против заслепяване и предпазни телени огради не трябва да ограничава светлия габарит.

(2) Ограничителните системи за пътища и направляващите стълбчета се поставят при спазване на изискванията на чл. 72, 73 и 74.

(3) Предпазните телени огради за животни се поставят по цялата дължина на автомагистрала и скоростни пътища по линията на обхвата им или в зависимост от локалните особености на нивелетното и ситуационно решение. При необходимост и възможност предпазни мрежи за животни могат да се поставят и при останалите класове от републиканските пътища, като също се разполагат по линията на обхвата им.

(4) При пътни възли предпазните телени огради за животни да се поставят така, че да се ограничи достъпът на животни в обхвата на пътя – от външната страна на връзките съобразно нивелетното им положение, като продължават на разстояние най-малко 100 m от мястото на вливане на връзката във второстепенния път.

(5) За оглед, поддържане и ремонт на предпазната телена ограда за животни да се

предвиждат единични контролни врати през 250 m, а през 1000 m – двойни.

(6) Предпазните огради при съоръжения се изпълняват по конкретен проект, като се прилагат задължително в случай на преминаване на пътя над автомагистрала, скоростни, първокласни, второкласни и третокласни пътища, електрифицирана жп линия или друго съоръжение. Предпазните мрежи се изпълняват по цялата дължина на съоръжението.

(7) Със заданието за проектиране за обекта може да се предвидят съоръжения на зелена инфраструктура („зелени“ мостове, тунели, виадукти), предназначени за осигуряване на безпрепятственото движение за животните по традиционните за тях маршрути.

**Чл. 90.** (1) Разположението на шумозащитните съоръжения в обхвата на пътя се съобразява с изискванията за безопасност на движението, като за ограничаване въздействието на шумовите емисии от автомобилното движение се изпълняват изискванията, посочени в чл. 23.

(2) Шумозащитните съоръжения се проектират по цялата дължина на източника на шум по възможност непрекъснати.

(3) Шумозащитните съоръжения се разполагат извън обхвата на зоната на действие на ограничителната система при успоредното им разполагане.

(4) Когато е невъзможно изпълнение на изискванията на ал. 3 поради недостатъчна ширина на банкета и/или ограничени теренни условия, се използва по-висок клас ограничителна система за пътища с цел намаляване зоната ѝ на действие.

(5) Допуска се комбинирано използване на шумозащитна стена и ограничителни системи за пътища след изпитване на съвместното им действие.

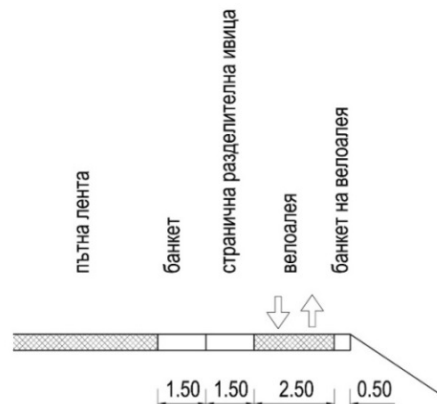
**Чл. 91.** Републиканските пътища не се осветяват в откритите участъци. При определени условия за по-добра разпознаваемост и безопасност на движението се предвижда стационарно осветление на пътните възли на автомагистралите и скоростните пътища, както и на пътните възли и на кръстовищата от първокласните пътища след технико-икономическа обосновка.

**Чл. 92.** (1) Засаждането и озеленяването са съгласно предвижданията на проекта, като не се допуска да се изпълняват на разстояние, по-малко от 3,00 m от ограничителната линия на светлия габарит на пътя.

(2) В пътни участъци в изкоп храсти може да се засаждат на разстояние не по-малко от 0,50 m от външния ръб на окопа, ако поради съображения за осигуряване на видимост не се налага по-голямо отстояние.

## ПЕШЕХОДНИ И ВЕЛОСИПЕДНИ АЛЕИ

**Чл. 93.** Пешеходни и велосипедни алеи се предвиждат, когато интензивността на автомобилното движение (МПС/24 h) и върховата часова интензивност на пешеходното и велосипедното движение надвишават границите на съответните интензивности съгласно таблица 21 и фигура 37.



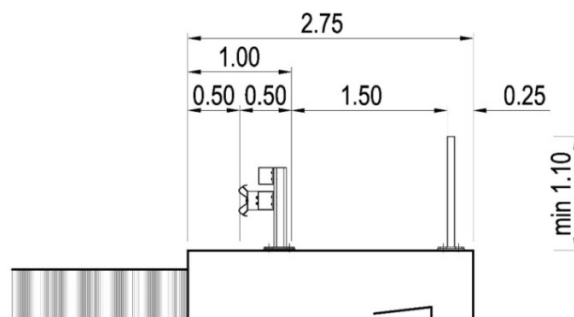
Фигура 37. Общи пешеходни алеи и алеи за велосипедисти със странична разделителна ивица при Г 10,5; Г 9; Г 8 и Г 6

Таблица 21

Условия за предвиждане на пешеходни и велосипедни алеи

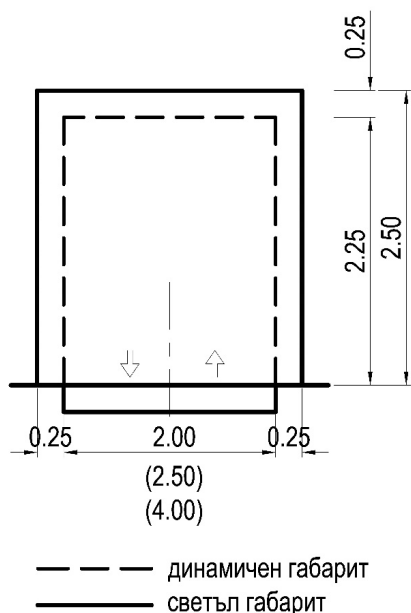
| Автомобилно движение в МПС/24 h | Пешеходна алея                       | Велосипедна алея                       | Обща алея                                          |
|---------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------|
|                                 | пешеходно движение в броя/върхов час | велосипедно движение в броя/върхов час | пешеходно и велосипедно движение в броя/върхов час |
| < 1500                          | 60                                   | 90                                     | 75                                                 |
| 1500 – 2500                     | 20                                   | 30                                     | 25                                                 |

**Чл. 94.** Пешеходните и велосипедните алеи върху мостови съоръжения (фигура 38) се устройват върху тротоара, като пътеката за ревизионно преминаване съответно се разширява.



Фигура 38. Пешеходна и велосипедна алея при мостови съоръжения

**Чл. 95.** (1) Широчината на платното за движение и светлият габарит на пешеходните и велосипедните алеи се определят съгласно чл. 68 и чл. 70, ал. 2 и фигура 39.



Фигура 39. Платно и габарити на пешеходни и велосипедни алеи

(2) Широчината на платното за движение се приема, както следва:

1. с една лента за движение – 1,25 m;
2. с две ленти за движение – 2,00 m;
3. при общо платно за пешеходно и велосипедно движение – 2,50 m;
4. при общо платно, разделено с маркировъчна линия – 4,00 m.

(3) Напречният наклон на платното за движение се приема едностранен 2,50 %.

## Г л а в а д е с е т а

### АВТОБУСНИ СПИРКИ

**Чл. 96.** (1) При наличие на постоянна автобусна линия по пътищата от I – III клас и местните пътища на определените места за спиране се устройват автобусни спирки.

(2) Автобусните спирки се разполагат извън обхвата на кръстовището.

(3) Автобусните спирки не трябва да се разполагат в участъци с надлъжен наклон, по-голям от 5,00 %.

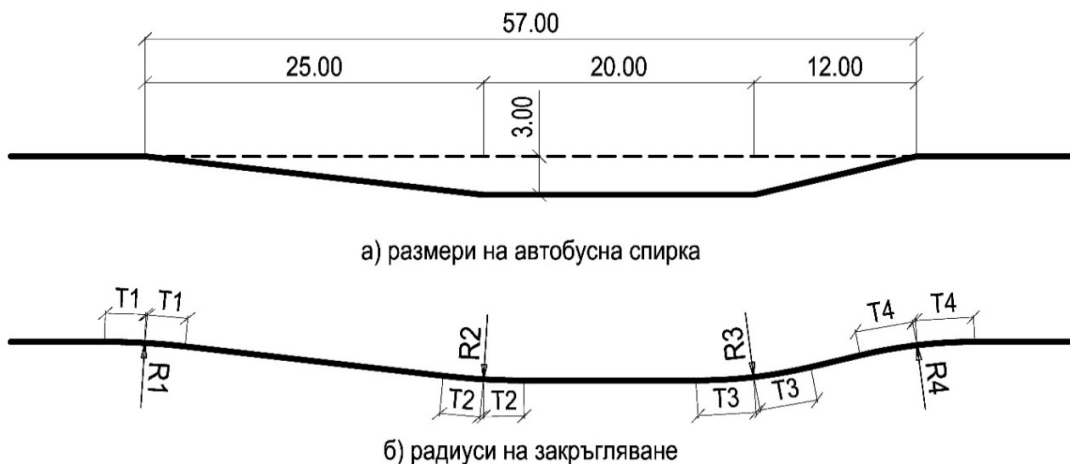
(4) Автобусната спирка за насрещното движение се поставя разместена, на разстояние не по-малко от 30,00 m.

(5) При близки кръстовища автобусната спирка се разполага на отстояние не по-малко от 40 m от началото на кривата (преходната крива), оформяща кръстовището.

**Чл. 97.** (1) Автобусните спирки се устройват като разширение на платното за движение.

(2) Широчината на автобусните спирки се приема 3,00 m, включително и широчината на водещата ивица, а дължината – 20,00 m.

(3) Автобусната спирка се включва и изключва в платното за основното движение чрез входна и изходна рампа. Дължината на рампата, радиусите на закръгляване и съответните дължини на тангентите са посочени на фигура 40.



| R1    | T1   | R2    | T2   | R3    | T3   | R4    | T4   |
|-------|------|-------|------|-------|------|-------|------|
| 60,00 | 5,60 | 30,00 | 2,80 | 20,00 | 2,90 | 40,00 | 5,90 |

Фигура 40. Размери и радиуси на закръгление за автобусна спирка

**Чл. 98.** От страна на банката лентата за спиране се ограничава с видим бордюр и тротоар с ширина 1,50 m.

## Г л а в а   е д и н а д е с е т а

### ПЛОЩАДКИ ЗА ПРИНУДИТЕЛНО СПИРАНЕ И РАЗМИНАВАНЕ И ПЛОЩАДКИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ПЪТУВАЩИТЕ, МОТОРНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ИНФРАСТРУКТУРАТА

**Чл. 99.** (1) Площадките за принудително спиране се предвиждат при двулентови пътища и се разполагат шахматно от двете страни на пътя.

(2) Разстоянието между площадките за принудително спиране се определя в зависимост от интензивността на движението, както следва:

1. до 2000 МПС/24 h – площадки не се предвиждат;
2. от 2000 до 4000 МПС/24 h – през 2000 m;
3. от 4000 до 6000 МПС/24 h – през 1000 m;
4. над 6000 МПС/24 h – през 500 m.

**Чл. 100.** (1) На пътища с габарит Г6 се устройват площадки за разминаване.

(2) Площадките за разминаване се устройват така, че да има видимост между две съседни площадки.

**Чл. 101.** (1) Площадките за принудително спиране и разминаване се устройват като разширение на пътното платно.

(2) Размерите и геометричните елементи на площадките за принудително спиране и разминаване са както при автобусните спирки – чл. 96, 97 и 100, както и фигура 40.

**Чл. 102.** (1) При проектирането на пътищата с две отделни платна за движение се предвиждат площадки за обслужване на пътуващите, МПС и инфраструктурата.

(2) Площадките се разделят на:

1. площадки за краткотраен отдых с възможност за изграждане на търговско-обслужващи обекти; разполагат се на всеки 40 – 50 km двустранно и включват следните елементи:

- а) разделителен остров;
- б) локално платно;
- в) паркинг за товарни МПС и автобуси;
- г) паркинг за леки МПС;

д) площ за търговски и/или обслужващи обекти;

2. площадки за краткотраен отдых с обособен сектор за почивка; разполагат се на всеки 15 – 20 km двустранно и включват следните елементи:

- а) разделителен остров;
- б) локално платно;
- в) паркинг за товарни МПС и автобуси;
- г) паркинг за леки МПС;
- д) сектор за почивка;
- е) тоалетни за обществено ползване;

3. площадки за центрове за управление на движението; разполагат се по възможност отдалечно, на разстояние, подходящо за обслужване на участък с дължина 30 – 40 km, като включват следните елементи:

- а) разделителен остров;
- б) локално платно;
- в) паркинг за служебни МПС;
- г) паркинг за леки коли;
- д) сгради и съоръжения.

(3) За площадките се изработва генерален застроителен план, чрез който се определя местоположението на всички елементи и площта им, която се включва в подробния устройствен план (парцеларен план). За захранващите системи, необходими за функционирането на сградите и съоръженията, разположени на площадките, се изработва инвестиционен проект.

(4) Площадките за обслужваща инфраструктура се проектират извън пътното платно със следните основни елементи:

1. разделителен остров с ширина не по-малко от 3,00 m и дължина съобразно ситуационното решение, респективно дължината на площадката; границите на разделителния остров се оформят с видим бордюр;

2. локално платно, което се отделя и влива в пътя посредством забавителен и ускорителен шлюз, като по него не се допуска двупосочно движение и паркиране на автомобили; локалното платно се проектира с ширина 6,00 m.

(5) Броят на местата за паркиране се определя в зависимост от прогнозния трафик и обоснована прогноза за броя МПС, който ще ползва площадката за отдых, като минималният брой е съгласно таблица 22.

Таблица 22

|                                 | Площадки за краткотраен отдых с възможност за изграждане на търговски и/или обслужващи обекти | Площадки за краткотраен отдых само с обособен сектор за почивка | Площадки за центрове за управление на движението |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Места за леки МПС – брой        | 40                                                                                            | 30                                                              | 20                                               |
| Места за товарни МПС и автобуси | 50                                                                                            | 10                                                              | 10                                               |
| Места за служебни МПС           | -                                                                                             | -                                                               | 20                                               |